

УНИВЕРЗИТЕТ У НИШУ
ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ

**Одмеравање казне по споразуму о признању
кривичног дела**

(Мастер рад)

Ментор

Проф. др Душица Миладиновић Стефановић

Кандидат

Миљана Барјактаровић

Број индекса: М 008/19-О

Ниш, 2021. година

Садржај:

1. Увод.....	1
2. Споразум о признању кривичног дела.....	6
2.1. Појам споразума о признању кривичног дела.....	6
2.2. Услови за закључивање споразума о признању кривичног дела	8
2.3. Садржај споразума о признању кривичног дела.....	9
3. Одмеравање казне по споразуму о признању кривичног дела.....	10
3.1. Одмеравање казне по споразуму о признању кривичног дела у Републици Србији	12
3.1.1. Казна затвора и новчана казна.....	12
3.1.1.1. Ублажавање казне	15
3.1.2. Кућни затвор	18
3.1.3. Рад у јавном интересу	20
3.1.4. Условна осуда.....	21
3.2. Одмеравање казне по споразуму о признању кривичног дела у Сједињеним Америчким Државама	23
4. Одлуке суда поводом споразума о признању кривичног дела	29
4.1. Решење о одбацивању споразума о признању кривичног дела.....	30
4.2. Решење о одбијању споразума о признању кривичног дела.....	30
4.3. Одлука о прихватању споразума о признању кривичног дела	31
5. Жалба против одлуке о споразуму о признању кривичног дела	33
6. Анализа судских уписника Вишег суда у Нишу о броју склопљених споразума о признању кривичног дела у периоду од 2015. до 2020. године.....	35
6.1 Анализа судских уписника Вишег суда у Нишу у вези са одмеравањем казне по споразуму о признању кривичног дела у периоду од 2015. до 2020. године.....	41
7. Закључна разматрања	50
8. Литература.....	52
Сажетак и кључне речи.....	56
Summary and key words	57
Биографија.....	58

1. Увод

Колевком Споразума о признању кривичног дела сматрају се Сједињене Америчке Државе у чијем се правосудном систему, институт споразума о признању кривичног дела примењује готово више од две стотине година. Тачније, први пут је овај институт примењен 1808. године, а легитимитет му је први пут признат 1870. године од стране Врховног суда Сједињених Америчких Држава.¹

Споразум о признању кривичног дела је у различитим формама уведен у правни систем бројних држава широм света.² Иако се по својој природи, споразум о признању кривичног дела, не може сврстати у институте европскоконтиненталног права, односно како наводе Шкулић и Илић³ да се у ранија времена покушај такве врсте споразума често третирао као покушај корупције, све је већи број држава европскоконтиненталног правног система које у свој правни систем уводе институт споразума о признању кривичног дела.⁴

Најчешће предности, које се наводе у литератури, увођења споразума о признању кривичног дела су:

- већа ефикасност кривичног поступка у односу на класично суђење (нпр. готово 90% судских предмета у САД се решава применом споразума о признању кривичног дела)⁵,
- значајно се смањује оптерећење кривичног правосуђа,
- значајно смањење трошкова кривичног поступка,
- корисност како за тужиоца, тако и за окривљеног,
- блажа санкција него код класичног суђења,
- истовремено решавање и имовинскоправног захтева оштећеног лица.⁶

Испуњеност одређених законских услова је обавеза и услов да би се закључио споразум о признању кривичног дела, при чему законски услови за закључење споразума о признању кривичног дела варирају и различити су од државе до државе.

---

¹ Илић, И., Споразум о признању кривичног дела у теорији, легислативи и пракси, *Зборник радова Правног факултета у Нишу*, LXIII, 2012, стр. 405.

² Павићевић Блажић М., Споразум о признању кривичног дела - појам, правна природа и коришћење споразума о признању кривичног дела као доказа, *Crimen (XI)* 3/2020, стр. 346.

³ Шкулић, М., Илић, Г., *Како је пропала реформа - Шта да се ради?*, Београд, 2012, стр. 89.

⁴ Langer, M. From Legal Transplants to Legal Translations: The Globalization of Plea Bargaining and the Americanization Thesis in Criminal Procedure, *Harvard International Law Journal*, 45/1/2004. стр. 3-4.

⁵ Илић, И., оп. цит., стр. 406-407.

⁶ Bibas, S. Plea Bargaining Outside the Shadow of Trial, *Harvard Law Review*, 117/2004, стр. 2465-2466.

Споразум о признању кривичног дела се у земљама попут Немачке и Сједињених Америчких Држава може закључити за готово свако кривично дело, односно не постоји ограничење у односу на тежину кривичног дела. Са друге стране, у државама као што су Француска, Италија и Црна Гора закључење споразума о признању кривичног дела је могуће само за кривична дела за која је прописана затворска казна у трајању од 5 (Француска), 7,5 (Италија), 10 (Хрватска) година.⁷

Споразум о признању кривичног дела представља један од три споразума (друга два су: споразум о сведочењу окривљеног и споразум о сведочењу осуђеног) који су предвиђени новим Закоником о кривичном поступку у Републици Србији, али који заправо једини представља посебну кривичнопроцесну форму.⁸

„Споразум о признању кривичног дела је споразум *sui generis* који се закључује између јавног тужиоца и окривљеног када се договоре да окривљени у потпуности призна извршење кривичног дела које му се оптужбом ставља на терет, а да тужилац за узврат учини окривљеном извесне повластице и уступке, пре свега у погледу блажег кажњавања.“⁹

У суштини ради се о симплификавању кривично процесне форме која се базира на споразуму јавног тужиоца и окривљеног у ком се исход кривичног поступка базира на претходном договору обе стране.¹⁰ Карактеристике споразума о признању кривичног дела су потпуно искључење доказног поступка и ограничено коришћење правних лекова.¹¹

Сврха, односно основа споразума о признању кривичног дела је преговор, односно нагодба јавног тужиоца и окривљене стране, са намером да окривљеном коме се на терет ставља извршење одређеног кривичног дела, исто и призна. У случају да окривљени призна извршење кривичног дела, заузврат добија одређене

---

⁷ Кнежевић, С. Консенсуалне форме одлучивања у преткривичном и кривичном поступку, *Правни живот*, бр. 9/2011., стр. 873-886.

⁸ Павићевић Блажић М., оп цит. стр. 347.

⁹ Ђурђић В., Споразум о признању кривичног дела – форма за изрицање правде или решавање спора странака?, *Тематски зборник радова Правног факултета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици „Људска права између идеала и изазова садашњости*, Косовска Митровица, 2016, стр. 366.

¹⁰ Бркић, С., *Кривично процесно право II*, Нови Сад, 2016, стр. 230.

¹¹ Бркић, С., *Рационализација кривичног поступка и упрошћене процесне форме*, Нови Сад, 2004, стр. 436.

погодности, односно ублажавање кривичне санкције (врста, мера, распона казне или друге кривичне санкције, и др.).¹²

Врсте кривичних санкција по споразуму о признању кривичног дела су:

- казна затвора или новчана казна,
- казна кућног затвора,
- рад у јавном интересу,
- условна осуда.

Након што јавни тужилац и окривљена страна постигну и закључе споразум о признању кривичног дела, исти подлеже оцени суда у погледу испуњености законских услова. Одлуке суда поводом споразума о признању кривичног дела могу бити:

- Одбацивање споразума о признању кривичног дела;
- Одбијање споразума о признању кривичног дела;
- Прихватање споразума о признању кривичног дела.

Треба истаћи то да суд не може мењати садржај претходно закљученог споразума о признању кривичног дела, већ га само може прихватити, одбити или одбацивати уколико не испуњава законске услове.

Предмет рада посвећен је обради теме одмеравању казне по споразуму о признању кривичног дела. Први део рада обухвата сам појам и услове за закључивање споразума односно овлашћене субјекте за закључивање споразума. Други део рада бави се детаљнијим упознавањем са самим поступком одмеравања казне по споразуму о признању кривичног дела (врста, мере, распон казне или друге кривичне санкције). Трећи део рада бави се одлукама суда поводом споразума о признању кривичног дела конкретно разложима и условима којима се суд води приликом доношења одлуке о прихватању, одбијању или одбацивању споразума. Затим рад обухвата и одредбе о праву на жалбу поводом споразума о признању кривичног дела као и субјекте који је могу изјавити. У раду су анализирани подаци правосудних органа Вишег суда у Нишу, на основу различитих критеријума. На самом крају рада биће дата закључна разматрања о овом институту којом приликом ће бити указано на његову све већу распрострањеност и значај за кривичноправни

---

¹² Николић Д., Споразуми о признавању кривичног дела као репрезентативна форма поједностављеног поступања у кривичним стварима, *Тематски зборник радова Правног факултета у Нишу „Реформа кривичног правосуђа“*, 2010, стр. 33.

систем Републике Србије и предности које нуди за сам кривични поступак и растерећеност суда уопште.

Циљ мастер рада је упознавање са карактеристикама, релативно новог института у домаћем кривичном законодавству, споразума о признању кривичног дела. Анализа законске регулативне споразума о признању кривичног дела, као и његова примена у пракси. Затим, упознавање се поступком одмеравања казне по споразуму о признању кривичног дела. Упознавање са могућим врстама, мерама, распону казне или друге кривичне санкције у току поступка одмеравања казне по споразуму о признању кривичног дела. Такође, циљ је и сагледавање примене споразума о признању кривичног дела у пракси у Вишем суду у Нишу у периоду од 2015. до 2020. године. Циљ је утврдити број усвојених, одбијених и одбачених споразума о признању кривичног дела, као и прикупљање и анализа података о кривичним делима за која се најчешће склапа споразум као и полу, те о врстама изречених казни за означени временски период.

Значај рада огледа се у сагледавању мана и предности примене института споразума о признању кривичног дела у Републици Србији, а нарочито мана и предности одмеравања казне по споразуму о признању кривичног дела. Сагледавањем и представљањем мана и предности споразума о признању кривичног дела, као и самог поступка одмеравања казне, пружа се могућност унапређења његове практичне примене и да ли је и у ком смеру потребно законско редефинисање споразума о признању кривичног дела, у зависности од потребе праксе.

Током теоријске анализе законских текстова и стручне литературе у циљу формулисања предмета, значаја, циља и хипотеза мастер рада, коришћени су правно-догматски метод, упоредноправни метод, а у мањој мери и историјско-правни метод.

С друге стране, код самог емпиријског истраживања у циљу долажења до података о примени споразума о признању кривичног дела, од научних метода коришћени су метод посредног посматрања и метод анализе садржаја приликом непосредног прегледа судских уписника о броју склопљених споразума о признању кривичног дела, а затим и статистички метод.

Хипотезе рада су:

- Иницијатива за закључивање споразума о признању кривичног дела најчешће потиче од стране одбране окривљеног лица, а доста ређе од стране тужиоца.
- Закључење споразума о признању кривичног дела углавном настаје у фази истраге кривичног дела, знатно ређе на главном претресу.
- Временско трајање кривичног поступка који је завршен закључивањем споразума о признању кривичног дела је временски знатно краћег трајања у односу на редовно вођење кривичног поступка.
- Најважнија предност споразума о признању кривичног дела је та што се окривљеној страни даје могућност извесног попушта у врсти, мери или распону кривичне казне/санкције.
- Судско веће најчешће прихвата споразум о признању кривичног дела, а знатно ређе одбија или одбацује споразум о признању кривичног дела.
- Постоје две врсте одмеравања казне по споразуму о признању кривичног дела: законско и судско одмеравање казне.
- Код законског одмеравања казне по споразуму о признању кривичног дела, у Кривичном законнику прописане су врсте казне за свако кривично дело понаособ.
- Судско одмеравање казне по споразуму о признању кривичног дела врши суд у складу са чланом 45 Кривичног законика Републике Србије.

2. Споразум о признању кривичног дела

2.1. Појам споразума о признању кривичног дела

Споразум о признању кривичног дела представља стари институт правног система Сједињених Америчких држава (САД), унутар којих постоји већ готово 200 година. Споразум о признању кривичног дела, који је уведен под називом „споразум о признању кривице“ 2009. године изменама и допунама Законика о кривичном поступку донешеног 2001. године, а у циљу реформисања српског правосудног система, представља релативно нов институт у кривичном процесном законодавству Републике Србије.¹³

Треба споменути да је значајан утицај на доношење споразума о признању кривичног дела имала препорука Савета Европе унутар које је наглашена потреба да се симплификује кривични поступак у српском кривичноправном систему, као и да се окривљеном лицу које је признало почињено кривично дело скрати временски период неизвесности до доношења санкције.¹⁴

Нови Законик о кривичном поступку¹⁵ Републике Србије донет је 2011. године и почео је да се примењује од 15. јануара 2013. године (у поступцима за кривична дела организованог криминала и ратних злочина 2012. године). Измена Законика о кривичном поступку Републике Србије дошло је и до измена споразума о признању кривичног дела.

Када је први пут, 2009. године, уведен споразум о признању кривичног дела у Републици Србији, главне намере увођења истог биле су ефикасније и брже решавање кривичних поступака. Те намере су још израженије 2011. године, по појединим ауторима и некритички олакшавају услове за закључење споразума о признању кривичног дела.¹⁶

---

¹³ Трешњев, А. Дилеме у примени споразума о признању кривичног дела, *Билтен Врховног касационог суда*, н°2/2011, стр. 243.

¹⁴ Трешњев, А. оп.цит. стр. 244.

¹⁵ Законик о кривичном поступку РС, *Службени гласник РС*, бр. 72/2011, 101/2011, 121/2012, 32/2013, 45/2013, 55/2014, 35/2019, 27/2021 - одлука УС и 62/2021 - одлука УС.

¹⁶ Бејатовић, С. Споразум о признању кривице: Нови ЗКП Србије и регионална компаративна анализа, *Зборник- Савремене тенденције кривичног процесног права у Србији и регионална кривично процесна законодавства (нормативни и практични аспекти)*, 2012, стр. 207.

Под споразумом о признању кривичног дела подразумева се писмена сагласност воља јавног тужиоца, с једне стране, и окривљеног и његовог браниоца, с друге стране, којим окривљени свесно и добровољно у потпуности признаје једно или више кривичних дела за која се терети кривичном пријавом, наредбом за спровођење истраге, или оптужним актом, и са јавним тужиоцем се саглашава о врсти и висини казне, односно другим кривичним санкцијама, о одустајању јавног тужиоца од кривичног гоњења за кривична дела која нису обухваћена споразумом о признању кривичног дела, о трошковима кривичног поступка и о имовинскоправном захтеву, као и о одрицању странака и браниоца од права на жалбу против одлуке суда донесене на основу споразума о признању кривичног дела, када је суд у потпуности прихватио споразум.¹⁷

Споразум о признању кривичног дела истовремено представља и посебан вид сумарног, потенцијално веома брзог и ефикасног окончања кривичног поступка, јер ако дође до закључења таквог споразума и уколико буде верификован од стране суда, из њега по одређеном процесном аутоматизму произлази правноснажна осуђујућа пресуда.¹⁸

Реч је о институту чија се суштина огледа у претходном преговарању о признању кривичног дела између тужиоца и окривљеног и накнадном прихватању или неприхватању од стране суда постигнутог споразума између тужиоца и окривљеног.¹⁹

---

¹⁷ Николић, Д., *Споразум о признању кривице*, Ниш, 2007., стр. 17.

¹⁸ Бејатовић, С., *Кривично процесно право*, Београд, 2010. стр. 405.

¹⁹ Бејатовић, С., оп. цит., стр. 406-407.

2.2. Услови за закључивање споразума о признању кривичног дела

У српском кривичном поступку, услови за закључивање споразума о признању кривичног дела су следећи:

1. Да је против окривљеног покренут општи или скраћени поступак. За закључење споразума није прописан услов да буде подигнута оптужница. Међутим, с обзиром да кривични поступак почива на начелу оптужбе уместо достављања закључења споразума уз поднету или потврђену оптужницу, предвиђена је могућност да јавни тужилац заједно са споразумом о признању кривичног дела достави суду и оптужницу „која чини саставни део“ споразума.²⁰ Али та оптужница не подлеже судској контроли. Осим тога, у одредбама закона се не спомиње оптужни предлог на основу којег се покреће скраћени поступак. Пошто у скраћеном поступку нема истраге, треба тумачити да је закључење споразума могуће од момента када јавни тужилац предузме прву доказну радњу пре подизања оптужног предлога.²¹
2. Да је у питању кривично дело за које се гоњење предузима по службеној дужности (лат. *ex offio*) јавног тужиоца. С обзиром на врсту и тежину долази у обзир било које кривично дело.
3. Да окривљени призна у потпуности кривично дело. При чему пристанак окривљеног мора бити добровољан, а окривљени мора бити свестан свог признања и последица закљученог споразума. Посебно мора бити свестан да се одриче права на правично суђење и права на жалбу.
4. Да је закључак у писаној форми и да окривљени има браниоца од почетка преговора са јавним тужиоцем, па до краја судског поступка за потврду споразума. Ако окривљени сам не изабере браниоца, јавни тужилац или председник суда поставиће му га по службеној дужности.
5. Да је споразум поднет суду пре завршетка главног претреса.

---

²⁰ Члан 313 ЗКП.

²¹ Ђурђић В., оп. цит. стр. 356.

2.3. Садржај споразума о признању кривичног дела

Према члану 314 Законика о кривичном поступку, споразум о признању кривичног дела садржи:

- опис кривичног дела које је предмет оптужбе;
- признање окривљеног да је учинио кривично дело из тачке 1. овог става;
- споразум о врсти, мери или распону казне или друге кривичне санкције;
- споразум о трошковима кривичног поступка, о одузимању имовинске користи прибављене кривичним делом и о имовинскоправном захтеву, уколико је поднет;
- изјаву о одрицању странака и браниоца од права на жалбу против одлуке којом је суд у потпуности прихватио споразум, осим у случају из члана 319. став 3. овог законика;
- потпис странака и браниоца.²²

Поред ових обавезних елемената, споразум о признању кривичног дела може садржати и:

- Изјаву јавног тужиоца о одустајању од кривичног гоњења за кривична дела која нису обухваћена споразумом. Уколико таква одредба постоји суд у односу на та кривична дела, доноси пресуду којом се оптужба одбија. Доношење те пресуде могуће је само за кривично дело обухваћено оптужницом²³.
- Изјаву окривљеног о прихватању обавезе из члана 283. став 1. овог законика, под условом да природа обавезе омогућава да се започне са њеним извршењем пре подношења споразума суду;
- Споразум у погледу имовине проистекле из кривичног дела која ће бити одузета од окривљеног.

---

²² Члан 314 ЗКП.

²³ Грубач, М., Милошевић, Д., *Кривично процесно право - Приручник за полагање правосудног испита*, Београд, 2020., стр. 165.

3. Одмеравање казне по споразуму о признању кривичног дела

У овом делу мастер рада фокус је на проучавању кривичног права Републике Србије и Сједињених Америчких Држава (САД), кроз општа правила о одмеравању казне и осврт на одмеравање казне по споразуму о признању кривичног дела.

У члану 54 Кривичног законика²⁴ Републике Србије наведена су општа правила о одмеравању казне. У ставу 1 члана 54 КЗ наводи се да ће суд учиниоцу кривичног дела одмерити казну у границама које су законом прописане за то дело, имајући у виду сврху кажњавања и узимајући у обзир све околности које утичу да казна буде мања или већа (олакшавајуће и отежавајуће околности), а нарочито:

- степен кривице,
- побуде из којих је дело учињено,
- јачину угрожавања или повреде заштићеног добра,
- околности под којима је дело учињено,
- ранији живот учиниоца,
- његове личне прилике,
- његово држање после учињеног кривичног дела а нарочито његов однос према жртви кривичног дела,
- као и друге околности које се односе на личност учиниоца.

Такође, код одмеравања новчане казне у одређеном износу, суд ће узети у обзир и имовно стање учиниоца кривичног дела.²⁵

Као и тзв. *забрану двоструког вредновања* која се односи на то да се се околност која представља обележје кривичног дела не може узети у обзир и као отежавајућа односно олакшавајућа околност, изузев ако превазилази меру потребну за постојање кривичног дела или одређеног облика кривичног дела или ако постоје две или више оваквих околности, а само једна је довољна за постојање тежег односно лакшег облика кривичног дела.²⁶

---

²⁴ Кривични законик, *Службени гласник РС*, бр. 85/2005, 88/2005 - испр., 107/2005 - испр., 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013, 108/2014, 94/2016 и 35/2019.

²⁵ Члан 54 став 2 КЗ.

²⁶ Члан 54 став 3 КЗ.

Посебне околности важе за кривично дело почињено из мржње због припадности раси и вероисповести, националне или етничке припадности, пола, сексуалне оријентације или родног идентитета другог лица. У датим околностима, суд ће ценити као отежавајућу околност, осим ако она није прописана као обележје кривичног дела.²⁷

У околностима када је учинилац кривичног дела учињеног са умишљајем раније осуђен за умишљајно кривично дело, суд ће ту околност узети као отежавајућу, ако од раније осуде или издржане казне није протекло пет година. При чему суд не може изрећи казну испод границе прописане законом или блажу врсту казне, изузев ако закон предвиђа да се казна може ублажити или ако закон предвиђа да се учинилац може ослободити од казне, а суд га не ослободи од казне.²⁸

У околностима вишеструког поврата, у члану 55а КЗ наводи се да за кривично дело учињено са умишљајем, за које је прописана казна затвора, суд ће изрећи казну изнад половине распона прописане казне, под следећим условима:

- ако је учинилац раније два пута осуђен за кривична дела учињена са умишљајем на затвор од најмање једну годину;
- ако од дана отпуштања учиниоца са издржавања изречене казне до извршења новог кривичног дела није протекло пет година.

Приликом одмеравања казне суд мора да води рачуна о томе да је у конкретном случају потребно постићи сврху кажњавања. У члану 42 КЗ наводи се да је сврха кажњавања:

- спречавање учиниоца да чини кривична дела и утицање на њега да убудуће не чини кривична дела;
- утицање на друге да не чине кривична дела;
- изражававање друштвене осуде за кривично дело, јачање морала и учвршћивавање обавезе поштовања закона;
- остваривавање праведности и сразмерности између учињеног дела и тежине кривичне санкције.²⁹

---

²⁷ Члан 54а КЗ.

²⁸ Члан 55 КЗ.

²⁹ Члан 42 КЗ.

3.1. Одмеравање казне по споразуму о признању кривичног дела у Републици Србији

3.1.1. Казна затвора и новчана казна

Један од обавезних елемената споразума о признању кривичног дела представља договор тужиоца и окривљеног о казни или другој кривичној санкцији под условом да је исти у оквирима одредбама кривичног законика које се односе на кривичне санкције. Прецизније, реч је о:

- врсти,
- мери,
- распону казне или друге санкције.³⁰

У споразуму о признању кривичног дела по правилу не може бити предвиђено ублажавање казне испод законског минимума предвиђеног за дато кривично дело, под условом да то Кривични законик не омогућује. Међутим, ако кривични законик то дозвољава, јавни тужилац и окривљени се могу споразумети о казни која је испод границе прописане законом, или изрицању блаже врсте казне, па све до ослобођења од казне. Може се рећи да је суштина признања окривљеног, а уједно и његов крајњи циљ, да управо његово признање доведе до тога да окривљени стекне бенефиције.

С обзиром на то да ли се јавни тужилац и окривљени требају споразумети о врсти, мери, распону казне или друге санкције, указује да у предлогу споразума казна не мора бити стриктно одређена, већ странке предлажу распон у оквиру кога ће судија по свом нахођењу изрећи казну.

Једно од круцијалних питања у вези са одређивањем кривичне санкције јесте начин на који ће кривична санкција бити одређена. Постоје два система одмеравања казне, законско и судско.

Код законског одмеравање казне, одмеравање казне врши законодавац. Инкриминишући поједина противправна понашања као кривична дела, у посебном

---

³⁰ Турањањин, В. *Споразум о признању кривичног дела*. Докторска дисертација. Правни факултет Универзитета у Крагујевцу, Крагујевац, 2016., стр. 114.

делу кривичног закона, законодавац одређује врсту и висину казне, која се за та дела изриче њиховим учиниоцима од стране суда.³¹

Судско одмеравање казне значи да суд сходно начелу слободне оцене доказа и на основу слободног судијског уверења одмерава казну у сваком конкретном случају.³²

С обзиром на то, разликује се:

- систем апсолутно одређених казни (законски одређене по врсти и мери),
- систем неодређених казни (одређује суд);
- релативно одређене казне (где закон одређује тзв. посебни минимум и максимум за свако кривично дело).

Кривичним закоником су јасно прописана правила за одмеравање казне у циљу постизања индивидуализације казне, која је усмерена ка томе да се казна прилагоди личности учиниоца како би што боље деловала на њега.

Међутим, поставља се питање да ли је увођењем нагодбе у кривични поступак, направљен изузетак у односу на одмеравање казне, која по правилу припада суду. Приликом склапања споразума о признању кривичног дела, странке и бранилац одмеравају казну, и на тај начин долази до мешања материјалних и процесних елемената.³³

Када се осврнемо на напред наведене начине одмеравања казне, најпре, казна може бити одређена у апсолутном износу, а то значи да ће јавни тужилац и окривљени прецизирати стриктно казну која ће бити изречена ако суд прихвати споразум.

Затим, у систему релативних одређивања казне, тужилац и окривљени ће моћи да се крећу само у распону прописане казне, а свако њено даље прецизирање и конкретизовање обавиће суд.

Будући да оба модела имају предности и мана, а посебно да је било неопходно пронаћи решење које ће избећи заблуду, законодавац је прописао да странке могу склопити споразум о врсти, мери, распону казне или друге санкције. Међутим, суд ће приликом верификације споразума водити рачуна о читавом комплексу чињеница.

---

³¹ Јовашевић, Д., Значај олакшавајућих и отежавајућих околности при одмеравању казне у кривичном праву. *Зборник радова правног факултета у Нишу*, XLIII/2003, стр. 184.

³² Николић, Д., оп. цит. стр. 7.

³³ Турањањин, В., оп. цит. стр. 116.

Пре свега, суд ће водити рачуна о томе да ли је споразумно одређена казна прихватљива са друштвене стране, да ли се може постићи циљ генералне и специјалне превенције. Посебно мора обратити пажњу о заштити права оштећеног, почев од имовинских захтева и трошкова кривичног поступка. Што значи да суд неће прихватити сваку предложену кривичну санкцију. Погађања не може бити у погледу имовинске користи прибављене извршењем кривичног дела, јер се она не може задржавати и суд је мора одузети. Проблем настаје како у време склапања споразума и његовог каснијег одобравања - утврдити износ имовинске користи коју од окривљеног треба одузети.

На основу свега наведеног можемо закључити да на суду лежи обавеза индивидуализације казне, док тужилац и окривљени само одређују у апсолутном смислу.³⁴

Пре него што приступи предлагању одређене казне, јавни тужилац мора да прикупи податке о окривљеном. Реч је о околностима о којима мора водити рачуна, почев од оних које стоје у вези са ранијим животом окривљеног, његова ранија осуђиваност, понашање након извршења кривичног дела, а посебно његов однос према жртви, степен кривице, побуде за извршење кривичног дела.

Не сме се заборавити и на значај његовог признања, пружања информација, сарадња приликом откривања других кривичних дела, пружених доказа. Све ове околности морају утицати на избор казне, односно кривичне санкције.

---

³⁴ Турањањин, В., оп. цит. стр. 122.

3.1.1.1. Ублажавање казне

Казна за учињено кривично дело коју ће договорити јавни тужилац и окривљени, одмерава се у оквирима прописане казне законом. Суштина преговора и основни циљ окривљеног због којег преговара са тужиоцем јесте могућност ублажавања казне. Кривично законодавство допушта да се у неким случајевима казна може одмерити испод минимума прописане казне или чак и да се прописана казна замени блажом врстом казне.

Када тужилац, уместо суда треба да одмери казну коју ће суд касније да верификује мора да се придржава свих правила материјалног кривичног права о одмеравању казне, правила о ублажавању казне у условима доношења других кривичних санкција које се споразумом могу уговорити.³⁵

Да би казна могла бити изречена испод законског минимума, неопходно је да постоје одређене околности.

Према члану 56 Кривичног законика³⁶, суд може учиниоцу кривичног дела изећи казну испод границе прописане законом или блажу врсту казне, када:

- закон предвиђа да се казна може ублажити;
- закон предвиђа да се учинилац може ослободити од казне, а суд га не ослободи од казне (неподобан покушај и добровољни одустанак);
- утврди да постоје нарочито олакшавајуће околности које указују на то да се са ублаженом казном може постићи сврха кажњавања (мора да постоје две или више нарочито олакшавајућих околности, ако и да суд оцени да се и са ублаженом казном може постићи сврха кажњавања).

Закон предвиђа да се казна може ублажити при постојању околности које имају карактер општих основа за ублажавање казне:

- прекорачење нужне одбране,
- прекорачење крајње нужде,
- отклоњива сила и претња,
- битно смањена урачунљивост,
- покушај кривичног дела,
- помагање.³⁷

---

³⁵ Николић, Д. Споразум о признању кривичног дела (нагодба у Законнику о кривичном поступку), *Ревија за криминологију и кривично право*, 1/2007, стр. 157.

³⁶ Члан 56 КЗ.

У књизи професора Јовашевића, наводи се да постоји 3 система законског прописивања ублажавања казне:

1. да се основи за ублажавање казне изричито предвиде у закону, тако да суд има само да утврди њихово постојање и да ублажи казну,
2. да се суду дају широка овлашћења без утврђивања посебних правила о ублажавању казне и
3. комбиновани систем према коме закон прописује основе, границе и правила за ублажавање казне, али овлашћује суд да о примени ублажавања казне одлучује по свом уверењу у конкретном случају.³⁸

Сходно томе, када суд утврди да постоји неки од услова за ублажавање казне, суд ће исту облажити, али у следећим границама:

- ако је за кривично дело као најмања мера казне прописан затвор у трајању од десет или више година, казна се може ублажити до седам година затвора;
- ако је за кривично дело као најмања мера казне прописан затвор у трајању од пет година, казна се може ублажити до три године затвора;
- ако је за кривично дело као најмања мера казне прописан затвор у трајању од три године, казна се може ублажити до једне године затвора;
- ако је за кривично дело као најмања мера казне прописан затвор од две године, казна се може ублажити до шест месеци затвора;
- ако је за кривично дело као најмања мера казне прописан затвор од једне године, казна се може ублажити до три месеца затвора;
- ако је за кривично дело као најмања мера казне прописан затвор испод једне године, казна се може ублажити до тридесет дана затвора;
- ако је за кривично дело прописана казна затвора без назначења најмање мере, уместо затвора може се изрећи новчана казна или рад у јавном интересу;
- ако је за кривично дело прописана новчана казна, казна се може ублажити до једне половине најмање мере прописане казне.³⁹

---

³⁷ Јовашевић, Д., *Кривично право - општи део*. Ниш, 2018., стр. 267.

³⁸ Јовашевић, Д., оп. цит. стр. 266.

³⁹ Члан 57 став 1 КЗ.

Ублажавање казне није могуће код кривичног дела као што је отмица, али само 2 става кривичног дела (2. и 3. став), и то окривљени који ради остваривања циља отмице прети убиством или тешком телесном повредом отетом лицу и окривљени за кривично дело отмице у случају да је:

- отето лице задржано дуже од 10 дана,
- или је према њему потупано на свиреп начин,
- или му је тешко нарушено здравље,
- или су наступиле друге тешке последице,
- или је основни облик кривичног дела отмице извршио према малолетном лицу.

Али и код других такстивно наведених кривичних дела:

- тешко убиство (члан 114 КЗ),
- кривичног дела силовања (став 1 и 2 члан 178 КЗ),
- обљубе над немоћним лицем (став 1 члан 179 КЗ),
- изнуде (али само у случају да је основном радњом кривичног дела прибављена материјална корист која прелази износ од 450.000,00 динара и износ од 1.500.000,00 динара) (став 2 и 3 члан 214 КЗ),
- неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога у случају извршења основне радње кривично дела (став 1, 2, 3, 4 члан 246 КЗ) и
- уколико је иста извршена од стране групе или је учинилац дела организовао мрежу препродаваца или посредника, код кривичног дела трговина људима (члан 380 КЗ),
- недозвољени прелазак државне границе и кријумчарење људи (став 2 и 3 члан 50 КЗ),
- трговина људима (члан 388 КЗ).⁴⁰

Оно што је посебно битно јесте чињеница да се не може ублажити казна учиниоцу кривичног дела који је раније осуђиван за исто или истоврсно кривично дело.⁴¹

Закон о посебним мерама за спречавање вршења кривичних дела против полне слободе према малолетном лицу такође предвиђа забрану ублажавања казне код кривичних дела:

---

⁴⁰ Члан 57 став 2 КЗ.

⁴¹ Члан 57 став 3 КЗ.

- силовање (став 3 и 4 члан 178 КЗ),
- обљуба над немоћним лицем (став 2 и 3 члан 179 КЗ),
- обљуба над дететом (члан 180 КЗ),
- обљуба злоупотребом положаја (члан 181 КЗ),
- недозвољене полне радње (члан 182 КЗ),
- подвођење и омогућавање вршења полног односа (члан 183 КЗ),
- посредовање у вршењу проституције (став 2 члан 184),
- приказивање, прибављање и поседовање порнографског материјала и искоришћавање малолетног лица за порнографију (члан 185 КЗ),
- искоришћавање рачунарске мреже или комуникације другим техничким средствима за извршење кривичних дела против полне слободе према малолетном лицу (члан 185 КЗ).⁴²

3.1.2. Кућни затвор

Казна кућног затвора се може изрећи учиниоцу кривичног дела само за кривична дела за која је суд утврдио казну затвора до 1 године, уколико се с обзиром на личност учиниоца, његов ранији живот, његово држање након учињеног дела, степен кривице и друге околности, мже очекивати да ће се и на овај начин делотворно остварити сврха кажњавања.⁴³

Казна се извршава на тај начин што осуђени не сме напуштати просторије у којима станује, осим у случајевима прописаним Законом о извршењу кривичних санкција.⁴⁴

Такође, одређено је и опозивање ове казне. Уколико осуђени једном у трајању преко шест часова или два пута у трајању до шест часова самовољно напусти просторије у којима станује, суд ће одредити да остатак казне затвора издржи у заводу за извршење казне затвора.⁴⁵

---

⁴² Члан 5 став 1 Закон о посебним мерама за спречавање вршења кривичних дела против полне слободе према малолетним лицима, *Службени гласник РС*, број 32

⁴³ Члан 45 став 3 КЗ.

⁴⁴ Закон извршењу кривичних санкција, *Службени гласник РС*, бр. 55/2014 и 35/2019.

⁴⁵ Члан 45 КЗ.

Пре него што изрекне ову казну, суд мора да води рачуна о техничким могућностима извршења, али и о свим другим условима од значаја за изрицање ове казне. Најпре је потребно обезбедити ефикасну контролу над лицем којим је изречена ова казна. Не сме се занемаривати и процена способности осуђеног за поштовање ове казне.

Према ставу 5 члана 45 Кривичног законика, осуђеном за кривично дело против брака и породице који живи са оштећеним у истом породичном домаћинству не може се одредити извршење казне затвора на начин прописан у ставу 3. овог члана.

Суд може наредити да се према окривљеном примени електронски надзор, ако постоје околности које указују на то да би окривљени могао да побегне, или уколико постоје основи за одређивање притвора. Одашиљач електронског надзора се ставља на зглоб руке или ноге окривљеног који причвршћује стручно лице, дајући при томе окривљеном инструкције о руковању апаратом.

У коначном, можемо рећи да би се ова казна могла унети у споразум потребно је претходно испуњење одређених захтева. Најпре, да се тужилац и окривљени договоре око висине казне затвора, која мора бити до годину дана. Тек након тога је могуће да се размотри идеја о месту издржавања казне. Затим, тужилац мора да наведе у споразуму да жели и предлаже изрицање казне затвора у кућним условима. Такође, треба решити и питање да ли ће се мера кућног затвора извршити са или без електронског надзора.

3.1.3. Рад у јавном интересу

Рад у јавном интересу се може изрећи за кривична дела за коју је прописана казна затвора до 3 године или новчана казна.⁴⁶ Међутим, ова врста казне ни код једног кривичног дела није предвиђена као главна казна, иако се попут осталих казни може изрећи и као главна и као споредна.

У члану 52 Кривичног законика наводи се и следеће:

- Рад у јавном интересу је сваки онај друштвено користан рад којим се не вређа људско достојанство и који се не врши у циљу стицања добити.
- Рад у јавном интересу не може бити краћи од шездесет часова нити дужи од тристашездесет часова. Рад у јавном интересу траје шездесет часова у току једног месеца и одређује се да буде обављен за време које не може бити краће од месец дана, нити дуже од шест месеци.
- Приликом изрицања ове казне суд ће имајући у виду сврху кажњавања, узети у обзир врсту учињеног кривичног дела, личност учиниоца, као и његову спремност да обавља рад у јавном интересу. Рад у јавном интересу се не може изрећи без пристанка учиниоца.
- Ако осуђени не обави део или све часове изречене казне рада у јавном интересу, суд ће ову казну заменити казном затвора тако што ће за сваких започетих осам часова рада у јавном интересу одредити један дан затвора.
- Уколико учинилац испуњава све своје обавезе везане за рад у јавном интересу, суд му може дужину изреченог рада у јавном интересу умањити за једну четвртину.⁴⁷

Рад у јавном интересу се обавља код правног лица које се бави пословима од јавног интереса, у првом реду хуманитарним, комуналним или еколошким делатностима.

Уговор закључује Управа за извршење ванзаводских кривичних санкција за сваког конкретног осуђеног. Избор послодавца и врсту посла одређује повереник. Осуђени је дужан да обави рад у предвиђеном роки и на договорен начин.

---

⁴⁶ Члан 52 КЗ.

⁴⁷ Члан 52 ставови 2,3,4,5 КЗ.

Рад може бити уговорен споразумом, само ако имамо изричит пристанак окривљеног. У одсутву његовог пристанка, потпуно је бесмислено предлагање суду ове врсте казне, јер је сасвим јасно да иста у сличају њеног изрицања неће бити поштована.

3.1.4. Условна осуда

Условна осуда је једна од најчешће изрицаних санкција у кривичном праву. У оквиру опште сврхе кривичних санкција сврха условне осуде је да се према учиноцу лакшег кривичног дела не примени казна кад се може очекивати да ће упозорење уз претњу казне довољно утицати на учиниоца да више не врши кривична дела.⁴⁸

Условном осудом суд учиноцу кривичног дела утврђује казну и истовремено одређује да се она неће извршити, ако осуђени за време које одреди суд, а које не може бити краће од једне нити дуже од 5 година (време провере) не учини ново кривично дело. Такође, суд може одредити да ће се казна извршити иако осуђени у одређеном року у оквиру времена проверавања не врати имовинску корист прибављену извршењем кривичног дела, не надокнади штету коју је проузроковао кривичним делом или не испуни друге обавезе предвиђене кривично правним одредбама.⁴⁹

Услов за изрицање условне осуде је да је учиницу утврђена казна затвора у трајању мањем од две године. Прилико изрицања исте, суд води рачуна о:

- сврси условне осуде,
- о личности учиниоца,
- о његовом ранијем животу,
- понашању после извршеног кривичног дела,
- степену кривице,
- друге околности под којима је дело учињено.⁵⁰

За кривична дела за која се може изрећи казна затвора у трајању од 8 година или тежа казна не може се изрећи условна осуда. Такође, условна осуда се не може

---

⁴⁸ Турањањин, В., оп. цит. стр. 149.

⁴⁹ Члан 65 КЗ.

⁵⁰ Члан 66 КЗ.

изрећи ако није протекло више од 5 година од правноснажности осуде којом је учиниоцу изречена казна затвора или условна осуда за умишљајно кривично дело.

Условна осуда се може изрећи само ако је изречена затворска казна, јер новчана не може бити предмет условне осуде. Да не би била опозвана, окривљени не сме у току времена проверавања учинити једно или више кривичних дела за која се може изрећи казна затвора од 2 године или у дужем трајању.

Условну осуду тужилац може договорити са окривљеним у споразуму, и у пракси су то лакша кривична дела. Такође, као што је напред поменуто у условној осуди могу бити наметнуте друге обавезе, од враћања имовинске користи прибављене кривичним делом, до накнаде штете проузроковане кривичним делом и испуњења неких других обавеза. Те се у случају њиховог неиспуњења, условна осуда може опозвати.

Коначно, условна осуда се може изрећи и са заштитним надзором који обухвата предвиђене мере помоћи, старања, надзора и заштите. Ако их осуђени не буде испуњавао суд га може опоменути, изречену обавезу заменити другом или продужити време трајања заштитног надзора у оквиру времена проверавања или у крајњем случају да опозове условну осуду.

3.2. Одмеравање казне по споразуму о признању кривичног дела у Сједињеним Америчким Државама

Споразум о признању кривичног дела представља стари институт правног система Сједињених Америчких Држава, унутар којих постоји већ готово 200 година.⁵¹

Први пут је у Сједињеним Америчким Државама примењен 1808. године у кривичном поступку за кривично дело противзаконите продаје алкохола, а 1848. године и у кривичном поступку за кривично дело убиство.⁵²

Споразум о признању кривичног дела добија пун легитимитет 1970. године од стране Врховног суда САД у случају *Brady v. United States*.⁵³

У правном систему Сједињених Америчких Држава, споразум о признању кривичног дела је познат под именом „*plea bargaining*“ што у буквалном преводу значи „нагодба или погађање о признању“.⁵⁴

Под нагодбом се подразумева споразум државног тужиоца, са једне, и оптуженог са друге стране, којим оптужени у потпуности признаје кривицу за кривично дело које му је стављено на терет и одриче се права на поротно суђење, а тужилац за узврат ублажава оптужницу или обећава оптуженом изрицање блаже казне.⁵⁵

Треба истаћи да споразум о признању кривичног дела није одмах био прихваћен у правном систему САД. У почетку се за њега сматрало да представља облик корупције између државног тужиоца и окривљене стране. Међутим, како је време одмицало, све више судских поступака у САД се решавало споразумом о признању кривичног дела. Тако да се током година став о споразуму о признању кривичног дела у САД-у мењао, јер се установило да постоје бенифити постизања споразума о признању кривичног дела за обе стране у судском поступку, тужиоца са једне и окривљеног са друге стране.⁵⁶

---

⁵¹ Трешњев, А. Дилеме у примени споразума о признању кривичног дела, *Билтен Врховног касационог суда*, н°2/2011, стр. 243.

⁵² Бајовић В., *Споразум о признању кривице – упоредноправни приказ*, Београд, 2009, стр. 55-57.

⁵³ Бајовић, В., оп. цит. 55-57.

⁵⁴ Saltzburg, S, Capra D. *American Criminal Procedure*, Thomson West Edition, 2004. стр. 156-157.

⁵⁵ Турањањин, В., оп. цит. стр. 265.

⁵⁶ Бајовић, В., оп. цит. 84-89.

Предности које је државни тужилац имао споразумом о признању кривичног дела су симплификавање извођења и прикупљања доказа у судском поступку.⁵⁷ Судија је добијао сигурност јер је знао да његова пресуда неће бити предмет оцене у другостепеном поступку јер споразум није допуштао улагање жалбе, а окривљени је добијао блаже кривичне санкције, као и друге погодности зависно од тога о ком се облику споразума ради. У Сједињеним Америчким Државама постоје следећи споразуму у правном систему:

- споразум о оптужници, санкцији, сведочењу, чињеницама,
- прећутни споразум,
- тужилачка и судијска нагодба,
- појединачне и групне нагодбе.⁵⁸

Свој процват, споразум о признању кривичног дела у САД-у, доживљава током двадесетих година 20. века. Готово 70% кривичних дела у том периоду је решено споразумом о признању кривичног дела. Током времена је тај проценат варирао, па је тако током 1990-тих година тај проценат износио око 87%, 2000-тих 95%, 2004. године 96%, а тренуно се проценат креће око 90%.⁵⁹

Споразум о признању кривичног дела у САД-у закључује се између између држаног тужиоца и окривљеног. Сам поступак закључења споразума о признању кривичног дела у САД-у је регулисан законима држава чланица и федералним законима. Треба истаћи да је један од важнијих федералних закона, Федерално правило о кривичном поступку 11 (Ц) (1) (Ц) које регулише споразум о казни, односно одмеравање казне. У овом правилу наводи се да уколико судија прихвати споразум о признању кривичног дела, он мора прихватити и казну из споразума. Међутим, суд може одбацити споразум о признању кривичног дела уколико процени да предвиђена казна није адекватна.

Оно што је још карактеристично је и то да је за најтежа кривична дела, споразум о признању кривичног дела мора да одобри Министарство правде Сједињених Америчких Држава.

---

⁵⁷ Walther, S. The Position and Structure of the Prosecutors Office in the United States, *European Journal of Crime, Criminal Law & Criminal Justice*, 8/2000, стр. 283-295.

⁵⁸ Бајовић В., оп. цит., стр. 84-89.

⁵⁹ Турањанин, В., оп. цит., стр. 275.

Реч је о следећим кривичним делима:

- кривична дела отмице авиона,
- када кривично дело изврше чланови Конгреса,
- када се ради о кривичним делима из области организованог криминала и рекетирања,
- као и за све деликте за које је прописана смртна казна.⁶⁰

Поједине државе САД-а у току судског поступка искључују суд и судију од учешћа у преговарању о закључењу споразума о признању кривичног дела. Док су у другим државама суд и судије иницијатори преговарања између државног тужиоца и окривљене особе.⁶¹

По својој природи, а сагледавајући правни систем САД-а, споразум о признању кривичног дела, као кривичнопроцесни институт, искључује спровођење суђења јер се заснива на узајамној сарадњи и консесуалности странака. Као што је већ пар пута наведено, споразум о признању кривичног дела је у обостраном интересу, како државног тужиоца тако и окривљене особе. Споразум о признању кривичног дела подлежи оцени суда у свим државама чланицама САД и мора бити прихваћен од стране суда, како би се на основу њега донеа пресуда.⁶²

Када је реч о кривици о одмеравању казне у Сједињеним Америчким Државама, у поротном моделу судског поступка који је присутан у САД-у, о томе се одлучује на посебним, одвојеним рочиштима. Одлуку о кривици окривљене особе порота доноси искључиво самостално. Уколико порота одлучи да окривљени није крив за извршење кривичног дела за које се терети, судски поступак се завршава, а државни тужилац у том случају нема право жалбе на ослобађајућу пресуду. Уколико порота процени и одлучи да је окривљени крив за извршење кривичног дела за које се терети или уколико окривљени споразумом и признању кривичног дела призна исто, судија заказује рочиште за изрицање кривичне санкције. Завршну реч и одлуку о врсте и мери кривичне санкције доноси суд у обе ситуације (оптужени је крив или је признао кривицу - споразум о признању кривичног дела).⁶³

У циљу уједначавања казнене политике у САД-у, 1987. године донете су Смернице за одмеравање казне, са циљем да се уклоне разлике у кривичним

---

⁶⁰ Николић, Д., оп. цит., стр. 38.

⁶¹ Николић, Д., оп. цит., стр. 38.

⁶² Николић, Д., оп. цит., стр. 40.

⁶³ Бајовић, В. Одмеравање казне и споразум о признању кривичног дела. *Наука, безбедност, полиција*, 20/2-2015, стр. 181-182.

санкцијама, односно да се за иста кривична дела добијају приближно исте кривичне санкције.⁶⁴

Унутар Смерница за одмеравање казне, формиране су нумеричке таблице, чијом се применом одређује казна (слика 1), а основни параметри су тежина кривичног дела и опасност учиниоца. На вертикалној скали налазе се кривична дела, а на хоризонталној скали су подељени учиниоци кривичног дела по опасности (6 категорија). Казна се одређује тако што се врши пресек хоризонталне и вертикалне скале.⁶⁵

Као што је речено, на хоризонталној скали се налазе учиниоци по опасности, подељени у шест категорија (I-VI), у зависности од тога да ли су раније осуђивани и за шта су били осуђивани. Нпр. окривљени је раније био осуђен 4 године, то га сврстава у III групу. Казне су изражене у месецима и могу се кретати од 0 месеци па све до доживотне казне затвора (*life*).

Дакле, на на вертикалној скали налази се 43 степена кривичних дела. Што је виши ниво, то се кривично дело сматра тежим и дужа је затворска казна предвиђена смерницама. На пример, смернице предлажу да неко ко је осуђен за кривично дело 1. нивоа треба да добије затворску казну између нула и шест месеци, али неко ко је осуђен за кривично дело 43. нивоа треба да добије казну доживотног затвора.

Поред основног нивоа кривичног дела, свака врста кривичног дела носи одређени број карактеристика кривичног дела (нпр. да ли је коришћен пиштољ током пљачке, да ли је пуцано из пиштоља или само вршена претња пиштољем, колика је имовинска вредност отуђена и др.). Ови фактори могу повећати или снижити ниво основног прекршаја и могу утицати на казне.

У Смерницама за одмеравање казне наведене су казне у четири различите зоне: А, Б, Ц и Д. Људима који спадају у зону А може се дати условна казна без потребе да одслужи било које време у затвору. Особе које спадају у зону Б морају да служе најмање месец дана у затвору, али имају право да издржавају остатак казне у алтернативним оквирима, као што је кућни притвор. Људи који падају у зону Ц морају да служе најмање половину своје укупне казне у затвору, али другу половину могу да служе у алтернативним затворима.

---

⁶⁴ Standen J., Plea Bargaining in the Shadow of the Guidelines, *California Law Review*, Num. 81/1993, стр. 4-5.

⁶⁵ Бајовић, В., оп. цит. стр. 183.

Offense Level	Criminal History Category (Criminal History Points)					
	I (0 or 1)	II (2 or 3)	III (4, 5, 6)	IV (7, 8, 9)	V (10, 11, 12)	VI (13 or more)
Zone A	1	0-6	0-6	0-6	0-6	0-6
	2	0-6	0-6	0-6	0-6	0-6
	3	0-6	0-6	0-6	0-6	0-6
	4	0-6	0-6	0-6	2-8	4-10
	5	0-6	0-6	1-7	4-10	6-12
	6	0-6	1-7	2-8	6-12	9-15
	7	0-6	2-8	4-10	8-14	12-18
	8	0-6	4-10	6-12	10-16	15-21
Zone B	9	4-10	6-12	8-14	12-18	18-24
	10	6-12	8-14	10-16	15-21	21-27
	11	8-14	10-16	12-18	18-24	24-30
Zone C	12	10-16	12-18	15-21	21-27	27-33
	13	12-18	15-21	18-24	24-30	30-37
Zone D	14	15-21	18-24	21-27	27-33	33-41
	15	18-24	21-27	24-30	30-37	37-46
	16	21-27	24-30	27-33	33-41	41-51
	17	24-30	27-33	30-37	37-46	46-57
	18	27-33	30-37	33-41	41-51	51-63
	19	30-37	33-41	37-46	46-57	57-71
	20	33-41	37-46	41-51	51-63	63-78
	21	37-46	41-51	46-57	57-71	70-87
	22	41-51	46-57	51-63	63-78	77-96
	23	46-57	51-63	57-71	70-87	84-105
	24	51-63	57-71	63-78	77-96	92-115
	25	57-71	63-78	70-87	84-105	100-125
	26	63-78	70-87	78-97	92-115	110-137
	27	70-87	78-97	87-108	100-125	120-150
	28	78-97	87-108	97-121	110-137	130-162
	29	87-108	97-121	108-135	121-151	140-175
	30	97-121	108-135	121-151	135-168	151-188
	31	108-135	121-151	135-168	151-188	168-210
	32	121-151	135-168	151-188	168-210	188-235
	33	135-168	151-188	168-210	188-235	210-262
	34	151-188	168-210	188-235	210-262	235-293
	35	168-210	188-235	210-262	235-293	262-327
	36	188-235	210-262	235-293	262-327	292-365
	37	210-262	235-293	262-327	292-365	324-405
	38	235-293	262-327	292-365	324-405	360-life
	39	262-327	292-365	324-405	360-life	360-life
	40	292-365	324-405	360-life	360-life	360-life
	41	324-405	360-life	360-life	360-life	360-life
	42	360-life	360-life	360-life	360-life	360-life
	43	life	life	life	life	life

Слика 1. Смернице за одређивање казне у САД-у (Преузето са сајта

<https://www.usc.gov/sites/default/files/pdf/guidelines-manual/2021/GLMFull.pdf>)

Када се врши одређивање казне за почињено кривично дело, према хоризонталној скали, узимају се у обзир олакшавајуће и отежавајуће околности.

Основе за ублажавања казне су:

- значајан допринос окривљеног у откривању и доказивању осталих кривичних дела и учинилаца,
- прихватање одговорности,
- понашање окривљеног током и након извршеног кривичног дела.⁶⁶

⁶⁶ Fisher, G. *Plea Bargainings Triumph – A History of Plea Bargaining in America*, Stanford University Press, Stanford, California, 2003, стр. 217-230.

Узевши у обзир да државни тужилац одређује о којој тежини кривичног дела је реч, може се закључити да су дискрециона овлашћења пребачена из руку судија у руке државног тужиоца. То значи да окривљени може споразумом о признању кривичног дела за призна кривицу за лакше кривично дело од онога за које је извршио и да му се Смерницама о казни одмери казна за дато лакше кривично дело. Односно, државни тужилац индиректно и одређује казну, јер она првенствено зависи од оптужнице, док судије имају значајно мање могућности због уских казних распона предвиђених Смерницама о казни.⁶⁷

Важно је напоменути да употреба Савезних смерница за одмеравање казни није обавезна, пошто је Врховни суд Сједињених Држава пресудио у предмету Сједињене Државе против Букера (енг. *United States vs. Booker*) да смернице крше право на суђење пред поротом из Шестог амандмана. Међутим, Федералне смернице за одмеравање казни се и даље користе и претпоставља се да су судије које их користе за изрицање казни осуђенима за савезне злочине донеле разумне одлуке, што отежава поништавање казне у жалбеном поступку.⁶⁸

---

⁶⁷ Бајовић, В. оп. цит. стр. 187.

⁶⁸ Nathan, G., *What Are the Federal Sentencing Guidelines Chart*. 2021. Доступно на сајту: <https://www.federalcharges.com/what-are-federal-sentencing-guidelines/> Приступљено: 08.11.2021. године

4. Одлуке суда поводом споразума о признању кривичног дела

Судбина споразума о признању кривичног дела зависи од одлуке суда. О споразуму о признању кривичног дела одлучује судија за претходни поступак, а ако је споразум поднет суду након потврђивања оптужнице - председник већа.

Како би одлучио о споразуму за признање кривичног дела, судија за претходни поступак односно председник већа одређује рочиште без присуства јавности на које позива јавног тужиоца, окривљеног и његовог браниоца. Оштећени се о рочишту само обавештава, те није у обавези да буде присутан.

Одлуке суда поводом споразума о признању кривичног дела могу бити:

- Одбацивање споразума о признању кривичног дела;
- Одбијање споразума о признању кривичног дела;
- Прихватање споразума о признању кривичног дела.

Сагледавајући могуће одлуке суда поводом споразума о признању кривичног дела може се закључити да суд може донети процесну или мериторну одлуку. Процесна одлука представља решење (одлука) о одбацивању споразума о признању кривичног дела, док су мериторне одлуке, одлука и прихватању или одбијању споразума о признању кривичног дела. Да ли ће одлука суда бити процесна или мериторна, зависи од специфичности датог случаја, као и одговарајућих услова. Све до коначне одлуке надлежног судије, одлуке суда поводом споразума о признању кривичног дела нису правноважеће.⁶⁹

---

⁶⁹ Турањањин, В., оп. цит. стр. 207.

4.1. Решење о одбацивању споразума о признању кривичног дела

До одбацивања споразума о признању кривичног дела долази ако споразум не садржи све обавезне елементе прописане чланом 314 став 1, под условом да је јавни тужилац претходно био позван да у одређеном року отклони тај недостатак и то није учинио.⁷⁰

Такође, ако на рочиште не дође окривљени који је уредно позван, а свој изостанак није оправдао, суд ће решењем одбацивати споразум. Ово је решење оправдано, будући да без присуства окривљеног није могуће испитати његово добровољно признање кривичног дела, посебно да је свестан последица закљученог споразума, а у крајњем случају може се стећи утисак да је окривљени одустао од споразума.

Против решења којим се споразум о признању кривичног дела одбацује (члан 316.) или одбија (члан 318.), жалба није дозвољена.

4.2. Решење о одбијању споразума о признању кривичног дела

Суд ће донети решење о одбијању споразума о признању кривичног дела ако нађе да постоји неки од разлога за обуставу поступка. Према члану 338 став 1 ЗКП разлози су следећи:

- дело које је предмет оптужбе није кривично дело, а нема услова за примену мере безбедности;
- кривично гоњење је застарело, или је дело обухваћено амнестијом или помиловањем, или постоје друге околности које трајно искључују кривично гоњење;
- нема довољно доказа за оправдану сумњу да је окривљени учинио дело које је предмет оптужбе.⁷¹

Такође, суд ће одбити споразум о признању кривичног дела ако није испуњен један или више услова неопходних за прихватање споразума о признању кривичног дела, прописаних у члану 317 став 1. ЗКП-а.

---

⁷⁰ Члан 314 став 1 Законика о кривичном поступку Републике Србије, Службени гласник Републике Србије, бр. 72/2011, 101/2011, 121/2012, 32/2013, 45/2013, 55/2014, 35/2019 и 27/2021 - одлука УС.

⁷¹ Члан 338 ЗКП.

Када ово решење постане правноснажно, споразум и сви списи сачињени у вези са њим се уништавају и сачињава се записник о томе, како би се поступак вратио у фазу која је претходила закључењу споразума.

4.3. Одлука о прихватању споразума о признању кривичног дела

Одлука о прихватању споразума о признању кривичног дела доноси се у форми пресуде.

У члану 317 ЗКП-а наводи се да ће суд пресудом прихватити споразум о признању кривичног дела и огласити окривљеног кривим ако утврди:

- да је окривљени свесно и добровољно признао кривично дело, односно кривична дела која су предмет оптужбе;
- да је окривљени свестан свих последица закљученог споразума, а посебно да се одриче права на суђење и да прихвата ограничење права на улагање жалбе (члан 319. став 3.) против одлуке суда донесене на основу споразума;
- да постоје и други докази који нису у супротности са признањем окривљеног да је учинио кривично дело;
- да је казна или друга кривична санкција, односно друга мера у погледу које су јавни тужилац и окривљени закључили споразум предложена у складу са кривичним или другим законом.⁷²

Пресудом се изриче казна, односно друга кривична санкција и одлучује се о осталим питањима предвиђеним споразумом.

Ако је споразумом предвиђено одустајање јавног тужилаца од кривичног гоњења за кривична дела која нису обухваћена споразумом, суд ће у односу на та кривична дела донети пресуду којом се оптужба одбија. Судија за претходни поступак или предсеник већа доноси јединствену пресуду која има двоструки диспозитив: оптужени се оглашава кривим за једна кривична дела, а оптужба се одбија за друга.

---

⁷² Члан 317 ЗКП.

Као свака друга пресуда, пресуда којом се прихвата споразум о признању кривичног дела мора имати:

- увод,
- изреку и
- образложење.

У уводу се назначава да ли се пресуда доноси на основу споразума о признању кривичног дела, наводе се подаци о времену одржавања рочишта без присуства јавности итд. У образложењу ће суд навести којим се разлозима руководио приликом прихватања споразума о признању кривичног дела, као и на који је начин утврдио испуњеност услова за прихватање датог споразума.

Против пресуде којом је прихваћен споразум о признању кривичног дела (члан 317.) лица из става 1. овог члана могу у року од осам дана од дана достављања пресуде изјавити жалбу због постојања разлога из члана 338. став 1. овог законика или ако се пресуда не односи на предмет споразума (члан 314.).

5. Жалба против одлуке о споразуму о признању кривичног дела

Могућност употребе правних лекова против одлука државних органа је уставно право грађана. Према Уставу Републике Србије, свако има право на жалбу или друго правно средство против одлуке којом се одлучује о његовом праву, обавези или на законом заснованом интересу.⁷³

Одлука суда се доставља јавном тужиоцу, окривљеном и његовом браниоцу. Оштећеном се не доставља ни пресуда о прихватању, иако може да садржи одлуку о имовинском захтеву. Осим тога, оштећени је лице овлашћено на основу закона на жалбу на одлуку суда о трошковима и о досуђеном имовинском захтеву.

Жалба против решења којим се споразум о признању кривичног дела одбацује и одбија, није дозвољена. Иако су се странке и бранилац одрекли права на жалбу против одлуке којом је суд у потпуности прихватио споразум⁷⁴, према одредбама члана 319. став 3. постоји ограничена могућност жалбе против пресуде којом се на основу прихваћеног споразума о признању кривичног дела оптужени оглашава кривим.⁷⁵

Ту пресуду могу побијати само јавни тужилац, окривљени и бранилац, не и лица из члана 433. став 2. и остали којима припада право на жалбу.⁷⁶

Рок за жалбу је посебно дат у члану 319. став 3. и износи осам дана, тако да не важе одредбе члана 432. о дужини рока на жалбу против пресуде и могућности његовог продужавања.⁷⁷

Пресуда се може побијати само ако није у складу са закљученим споразумом и ако постоји разлог за обуставу поступака предвиђен у члану 338. став 1.⁷⁸

Као први разлог жалбе против одлуке о споразуму о признању кривичног дела је реч о томе да је суд прихватајући споразум изашао ван оквира које су странке споразумом уредиле. Нпр. изрекао је кривичну санкцију тежу од договорене. Суд не

---

⁷³ Грубач, М., Милошевић, Д., *Кривично процесно право - Приручник за полагање правосудног испита*, Београд, 2020., стр. 195.

⁷⁴ Члан 314 ЗКП.

⁷⁵ Члан 319 ЗКП.

⁷⁶ Члан 433 ЗКП.

⁷⁷ Члан 432 ЗКП.

⁷⁸ Грубач, М., Милошевић, Д., оп. цит., стр. 168.

може својом одлуком да мења споразум, већ само прихвата или одбија споразум о признању кривичног дела.

Законодавац не помиње могућност примене ванредних правних лекова, те се оправдано сматра да је њихова примена дозвољена, јер се стриктно не наглашава њихова недозвољеност.

6. Анализа судских уписника Вишег суда у Нишу о броју склопљених споразума о признању кривичног дела у периоду од 2015. до 2020. године

Истраживање је спроведено у Вишем суду у Нишу и односи се на период од 2015. до 2020. године, а подразумева преглед судских уписника о броју склопљених споразума, тачније број усвојених, одбијених и одбачених споразума. Истраживање обухвата и прикупљање података о кривичним делима за која се најчешће склапа споразум, полу који чешће склапа споразум, врстама изречених санкција и о распону изречених казни за означени временски период.

Табела бр. 1. Број укупних кривичних предмета и број усвојених, одбачених и одбијених споразума о признању кривичног дела за период од 2015. до 2020. године.

Година	Број укупних кривичних предмета	Број усвојених споразума о признању кривичног дела	Број одбачених споразума о признању кривичног дела	Број одбијених споразума о признању кривичног дела
2015	144	46	/	/
2016	137	32	1	/
2017	176	62	1	1
2018	160	93	3	3
2019	153	63	2	2
2020	115	45	1	1

Подаци о пресудама за означени временски период упућују на закључак да је број успешно склопљених споразума велики. Највећи број усвојених споразума о признању кривичног дела у посматраном периоду донет је 2018. године, и то 93 пресуде, док их је најмање у 2016. години, када их је било 32. Примећује се да број одбачених и одбијених споразума расте како расте и број споразума, али их је знатно мање у односу на усвојене споразуме. У току 2015. године није било ни одбијених ни одбачених споразума, а највећи број од по 3 одбијена односно одбачена споразума примећује се у години са највише усвојених споразума, а то је 2018. година.

Што се тиче укупних кривичних предмета у односу на број усвојених споразума о признању кривичног дела у 2015. години било је 32%, у 2016. години 23,4%, у 2017. години 35,2%, у 2018. години 58,1%, у 2019. години 41,2%, а у 2020. години 39,1%. Што наводи на закључак да се велики број учинилаца кривичних дела одлучује на споразум о признању кривичног дела.

Табела бр. 2. Број извршилаца мушког и женског пола који су склопили споразум о признању кривице, за период од 2015. до 2020. године.

Година	Број учинилаца мушког пола	Број учинилаца женског пола
2015	41	5
2016	29	3
2017	55	7
2018	83	10
2019	55	8
2020	42	3

У табели бр. 2 наведени су подаци за означени период од 2015. до 2020. године, а који се односе на укупан број мушких, а потом и женских извршилаца кривичног дела који су склопили споразум о признању кривичног дела. Добијени статистички подаци несумњиво упућују на закључак да је разлика између извршилаца кривичних дела мушког и женског п драстично већа у корист мушкараца, и то у свакој од посматраних година.

Наиме, 2015. године број учинилаца кривичног дела женског пола за која је склопљен споразум о признању износи 11% од укупног броја споразума у тој години, односно свега 5, у односу на 41 учиниоца мушког пола.

У току 2016. године број учинилаца мушког пола износи 29, у односу на само 3 учиниоца женског пола, а што износи 9,38%.

2017. године број учинилаца мушког пола у посматраном периоду износи 55, а женског пола 7, односно 11,3%.

Број учинилаца мушког пола у току 2018. године је највећи у посматраном периоду од 2015. до 2020. године и износи 83 односно 89,23% од укупног броја склопљених споразума у тој години, док је број извршилаца женског пола драстично мањи укупно 10.

У току 2019. године број мушких учинилаца је нижи и износи 55, док број учинилаца женског пола незнатно нижи од претходне године и износи 8.

У 2020. години примећује се још ниже интересовање за склапање споразума о признању те за овај период број извршилаца мушког пола износи 42, а број, извршилаца женског пола свега 3 односно 6,6 % од укупног броја склопљених споразума за дату годину.

Добијени подаци указују да су жене, као и код свих других појавних облика криминалитета, и када говоримо о склапању споразума о признању кривичног дела, далеко мање заступљене као извршиоци кривичног дела у односу на мушкарце.

Табела бр. 3. Врста изречених кривичних санкција код споразума о признању кривичног дела, за период од 2015. до 2020. године, на подручју Вишег суда у Нишу.

Врста санкција	Казна затвора	Новчана казна	Условна осуда
Број изречених санкција период			
2015	34	3	9
2016	23	4	5
2017	30	15	17
2018	68	12	13
2019	42	11	10
2020	29	12	4

Табела бр. 3 показује да је за посматрани период од 2015. до 2020. године највише изречених казни затвора и то у години са највише склопљених споразума о признању кривичног дела укупно 68 што представља 73,11% од укупног броја склопљених споразума о признању за 2018. годину. За казном затвора следи новчана казна и то највећи број у 2017. години, укупно 15 што износи 24,19% од укупног броја склопљених споразума за ту годину. На крају, следи условна осуда као мера упозорења и највећи број у 2017. години, укупно 17, што износи 27,41% од укупног броја склопљених споразума о признању.

Табеле бр. 4., 5., 6. Врста кривичних дела код којих је закључен споразум о признању кривичног дела, за период од 2015. до 2020. године, на подручју Вишег суда у Нишу.

Табела бр. 4

чл. КЗ	246	246а	332	113	114	237	206	368	344	344а	361	355	178
2015.	18	6	1	1	2	1	6	3	/	4	1	1	1
2016.	15	6	/	/	/	/	2	/	/	/	/	/	/
2017.	12	20	/	/	/	/	2	1	/	6	3	/	/
2018.	25	32	/	/	/	/	/	/	/	2	/	/	/
2019.	13	29	/	/	/	/	/	/	1	1	/	/	1
2020.	20	11	/	1	/	/	/	/	1	2	/	/	/

Табела бр. 5

чл. КЗ	366	134	331	367	123	132	359	364	247	348	350	335	182
2015.г	1	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
2016.г	/	2	1	1	1	3	1	/	/	/	/	/	/
2017.г	/	/	/	/	/	/	/	1	3	7	2	/	1
2018.г	/	/	/	1	/	/	1	1	5	16	5	/	/
2019.г	/	/	/	/	/	/	/	/	5	6	1	/	/
2020.г	/	/	/	/	/	/	/	/	/	8	/	/	/

Табела бр. 6

чл. КЗ	121	180	184	223	227	234	276	278	288	297	357	388
2015.г	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
2016.г	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
2017.г	/	/	/	/	/	/	1	/	/	1	/	/
2018.г	1	/	/	1	/	1	/	1	/	1	2	/
2019.г	2	1	1	/	/	1	/	/	1	/	/	/
2020.г	/	/	/	/	/	/	/	/	/	1	/	1

Од 2015. године до 2020. године склопљени су споразуми за кривична дела из групе:

- *против живота и тела*: убиство чл. 113 КЗ, тешко убиство чл. 114 КЗ, тешка телесна повреда чл. 121 КЗ, учествовање у тучи чл. 123 КЗ,
- *против слободe човека и грађанина*: противправно лишење слободe чл. 132 КЗ, отмица чл. 134 КЗ,
- *против полне слободe*: силовање чл. 178 КЗ, обљуба над дететом чл. 180 КЗ, недозвољене полне радње чл. 182 КЗ, посредовање у вршењу проституције чл. 184 КЗ,
- *против имовине*: разбојништво чл. 206 КЗ,
- *против привреде*: превара у обављању привредне делатности чл. 223 КЗ, злоупотреба положаја одговорног лица чл. 227 КЗ, недозвољена производња чл. 234 КЗ, онемогућавање вршења контроле чл. 237 КЗ,
- *против здравља људи*: неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога чл. 246 КЗ, неовлашћено држање опојних дрога чл. 246а КЗ, омогућавање уживања опојних дрога чл. 247 КЗ,
- *против животне средине*: незаконит лов чл. 276 КЗ,
- *против опште сигурности људи и имовине*: изазивање опште опасности чл. 278 КЗ, тешка дела против опште сигурности чл. 288 КЗ,
- *против безбедности јавног саобраћаја*: тешка дела против безбедности јавног саобраћаја чл. 297 КЗ,
- *против правосуђа*: непријављивање припремања кривичног дела чл. 331 КЗ, непријављивање кривичног дела и учиниоца чл. 332 КЗ, давање лажног исказа чл. 335 КЗ,

- *против јавног реда и мира*: насилничко понашање чл. 344 КЗ, насилничко понашање на спортској приредби чл. 344а КЗ, недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја чл. 348 КЗ, недозвољени прелаз државне границе и кријумчарење људи чл. 350 КЗ,
- *против правног саобраћаја*: фалсификавање исправе чл. 355 КЗ, фалсификовање службене исправе чл. 357 КЗ,
- *против службене дужности*: злоупотреба службеног положаја чл. 359 КЗ, несавестан рад у служби чл. 361 КЗ, проневера чл. 364 КЗ, трговина утицајем чл. 366 КЗ, примање мита чл. 367 КЗ, давање мита чл. 368 КЗ,
- *против човечности и других добара заштићених међународним правом*: трговина људима чл. 388 КЗ.

Из табеле број 4. може се приметити да је највећи број склопљених споразума у току истраживања у периоду од 2015. до 2020. године за кривична дела недозвољена производња и стављање у промет опојних дрога и из члана 246. Кривичног законика и неовлашћено држање опојних дрога из чл. 246а Кривичног законика.

Највећи број у 2018. години за кривично дело из чл. 246 КЗ 25 што износи 27% од укупно усвојених споразума о признању кривичног дела, као и 29 усвојених споразума о признању кривичног дела за кривично дело из чл. 246а КЗ што износи 31,2% . Примећује се број од 6 усвојених споразума из 2015. године када је у питању кривично дело из чл. 206 КЗ. Као и 6 споразума из чл. 344а КЗ у 2017. години.

Из табеле број 5. може се видети пораст броја склопљених споразума код кривичног дела из чл. 348 КЗ 2017. године 7 , 2018. године 16, 2019. године 6, 2020. године.

6.1 Анализа судских уписника Вишег суда у Нишу у вези са одмеравањем казне по споразуму о признању кривичног дела у периоду од 2015. до 2020. године

Током истраживања спроведеног од 2015. до 2020. године (табела бр. 7 и 8), приликом узимања у обзир параметара код одмеравања казне, већи број осуђених лица је неочењено, одн. неударено, нешто више очењених одн. ударених у 2016., 2017. години.

Од деце ни једно или двоје од којих једно малолетно. Мали број осуђених са троје деце, углавном ромске националности. Од школске спреме доминирају осуђеници са средњом стручном спремом (конкретно машинска школа) а у 2015. години занимљив је изузетак два осуђеника са факултетом, просветни радници осуђени за кривично дело из чл. 246 КЗ. Већина учинилаца кривичних дела јесу незапослена лица.

Што се тиче имовног стања осуђеника, већина њих је без имовине. Код кривичних дела код којих је прописана и новчана казна, лица са имовином и бољим материјалним стањем осуђивана су на новчану казну у износу од 100.000,00 – 200.000,00 динара. При том су ова лица већином била први пут осуђивана за било које кривично дело. Већина повратника и специјалних повратника осуђивана је на казну затвора.

Сви осуђени су писмени. Примећује се да се млађа лица, којима је прво кривично дело, осуђују на новчану казну или условну осуду. Осуђени су кривична дела учинили са умишљајем.

Већина учиниоца су након извршеног кривичног дела изказали кајање, жаљење и обећавање да дело више неће поновити. Код кривичног дела тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из чл 297 КЗ учиниоци су пружили помоћ оштећеном. Код кривичног дела насиље на спортским приредама из чл 344а КЗ добровољно прихватају све мере за отклањање штетних последица дела.

Табела бр. 7 Врсте кривичних санкција изречене према споразуму о признању кривичног дела на основу статистичких података Вишег суда у Нишу у периоду од 2015. до 2017. године

	2015.год			2016.год			2017.год		
	кривичне санкције								
чл. КЗ	новчана казна	условна осуда	казна затвора	новчана казна	условна осуда	казна затвора	новчана казна	условна осуда	казна затвора
113	/	/	1-15 год.	/	/	/	/	/	/
114	/	/	2- 20 год.,30 год.	/	/	/	/	/	/
121	/	/	/	/	/	/	/	/	/
123	/	/	/	/	/	1-2год.	/	/	/
132	/	/	/	2-100.000,00 дин, 120.000,00 дин.	1-6 месеци са роком ровере од 2 год.	/	/	/	/
134	/	/	/	/	/	2- 1 год. у просторијама у којима станује	/	/	/
178	/	/	1-3 год. и 3мес.	/	/	/	/	/	/
180	/	/	/	/	/	/	/	/	/
182	/	/	/	/	/	/	1-100.000,00 дин.	/	/
184	/	/	/	/	/	/	/	/	/
206	/	/	6- 1 год., 3год., 3 год. и 3 месеци	/	/	2-1 год у просторијама у којима станује	/	/	2-1 год. у просторијама у којима станује, 1 год. и 8 месеци
223	/	/	/	/	/	/	/	/	/
227	/	/	/	/	/	/	/	/	/
234	/	/	/	/	/	/	/	/	/
237	/	1-6	/	/	/	/	/	/	/

		месеци са роком провере од 1 године							
246	/	1-6 месеци са роком провере од 1 год.	17- 3год., 3год. и 2 месеца, 3 год. и 8 мес, 4год. и 6 месеци	/	/	1-3год., 3 год. и 2месеца, 3год. и 3 месеци, 3 год. и 6 месеци, 4год	2- 100.000, 00 дин	1-6 месеци са роком прове- ре од 1 год.	9-2 год., 3 год. и 8 месеци, 4 год.
246а	2- 60.000,00 дин	3-6 месеци са роком провере од 2 год. или 3 год.	1-8 месеци	2- 100.000,00 динара, 150.000,00 динара	4- 4 мес са роком провере од 1 год.,6 месеци са роком провере од 3 год.	/	12- 100.000, 00- 120.000, 00- 150.000, 00- динара	5- 3 мес. са роком прове- ре од 1 год., 6 мес. са роком прове- ре од 2 год.,8 мес. са роком прове- ре од 1 год.	3-10 месеци, 1 год. и 8 месеци
247	/	/	/	/	/	/	/	1-6 мес. са роком прове- ре од 1 год.	2- 8 месеци, 6 месеци
276	/	/	/	/	/	/	/	/	1-8 месеци
278	/	/	/	/	/	/	/	/	/
288	/	/	/	/	/	/	/	/	/
297	/	/	/	/	/	/	/	/	1-2 године
331	/	/	/	/	/	1-6 месеци	/	/	/
332	/	1-1год. са роком провере од 2 године	/	/	/	/	/	/	/

335	/	/	/	/	/	/	/	/	/
344	/	/	/	/	/	/	/	/	/
344a	/	/	4-од 6 месеци до 1 год	/	/	/	/	5- 1 год. са роком прове- ре од 1 год, 6 месеци са роком прове- ре од 2 год,	1-1 год.
348	/	/	/	/	/	/	/	/	7- 6 месеци у просто- ријама у којима станује, 1 год. у просто- ријама у којима станује, 1 год. и 2 месеца, 1 год. и 4 месеца, 10 месеци, 6 месеци, 3 год. и 6 месеци
350	/	/	/	/	/	/	/	/	2- 1 год., 2 год.
355	1- 150.000,0 0дин	/	/	/	/	/	/	/	/
357	/	/	/	/	/	/	/	/	/
359	/	/	/	/	/	1-6 месеци	/	/	/

361	/	1-6 месеци са роком провере од 2 године	/	/	/	/	/	3-8 мес. са роком провере од 3 год.	/
364	/	/	/	/	/	/	/	/	1-1 год.
366	/	1-6 месеци са роком провере од 2 године	/	/	/	/	/	/	/
367	/	/	/	/	/	1-1 год.	/	/	/
368	/	1-6 месеци са роком провере од 2 године	2-1год	/	/	/	/	2-6 мес. са роком провере од 2 год., 8 мес. са роком провере од 1 год.	1-1 год.
388	/	/	/	/	/	/	/	/	/

Табела 8. Врсте кривичних санкција изречене према споразуму о признању кривичног дела на основу статистичких података Вишег суда у Нишу у периоду од 2018. до 2020. године

	2018			2019			2020		
	новчана казна	условна осуда	казна затвора	новчана казна	условна осуда	казна затвора	новчана казна	условна осуда	казна затвора
113	/	/	/	/	/	/	/	/	1-15 година
114	/	/	/	/	/	/	/	/	/
121	/	/	1-3 год.	/	/	2-4 год.	/	/	/
123	/	/	/	/	/	/	/	/	/
132	/	/	/	/	/	/	/	/	/
134	/	/	/	/	/	/	/	/	/
178	/	/	/	/	/	1-5 год. и 6 месеци	/	/	/
180	/	/	/	/	/	1-5 год.	/	/	/
182	/	/	/	/	/	/	/	/	/
184	/	/	/	/	/	1-2 год.	/	/	/
206	/	/	/	/	/	/	/	/	/
223	/	/	1-1 год. у просторијама у којима станује	/	/	/	/	/	/
227	/	/	/	/	/	/	/	/	/
234	/	/	1-6 месеци	/	/	1-1 год	/	/	/
237	/	/	/	/	/	/	/	/	/
246	1-100.000,00 дин	/	24- 3 год., 3 год. и 8 месеци, 3 год. и 2 месеца, 4 год., 4 год. и 6 месеци	1-100.000,00 дин	1-6 месеци са роком провере од 2 године	11- 3 год, 3 год и 3 месеца, 4 год и 6 месеци	4-100.000,00-200.000,00 динара	/	16- 3 год., 3 год. и 3 месеца, 4 год., 4 год и 3 месеца
246 а	7-130.000,00-150.000,00-200.000,00 динара	11-6 месеци са роком провере од 2 год.	9-3 год., 3 год. и 3 месеца, 4 год. 4 год и 2 месеца	10-100.000,00-120.000,00-150.000,00-200.000,00 динара	9-3 мес., 6 мес. са роком провере од 1 год.	10-3 год., 3 год. и 2 месеца, 3 год. и 3 месеца, 4 год., 4 год. и 3 месеца	8-100.000,00-130.000,00-150.000,00-200.000,00 динара	1-6 мес. са роком провере од 2 год.	2-2 месеца,

247	/	1-6 месеци са роком провере од 1 год.	4-6 месеци, 7 месеци у просторијама у којима станује	/	/	5-1 год. и 6 месеци, 6 месеци, 1 година у просторијама у којима станује	/	/	/
276	/	/	/	/	/	/	/	/	/
278	/	/	1-7 месеци у просторијама у којима станује	/	/	/	/	/	/
288	/	/	/	/	/	1-1 год. у просторијама у којима станује	/	/	/
297	/	/	1-6 год.	/	/	/	/	/	1-1 год. у просторијама у којима станује
331	/	/	/	/	/	/	/	/	/
332	/	/	/	/	/	/	/	/	/
335	/	/	/	/	/	/	/	/	/
344	/	/	/	/	/	1-8 месеци	/	1-6 мес. са роком провере од 1 год.	/
344 а	/	/	2-1 год. у просторијама у којима станује	/	/	1-6 месеци	/	2-6 мес. са роком провере од 1 год.	/

348	1-150.000,00 дин	/	15-3 год., 6 месеци, 7 месеци или 1 год. у просторијама у којима станује	/	/	6-6 месеци, 7 месеци, 1 год. у просторијама у којима станује	/	/	8-1 год у просторијама у којима станује
350	/	/	5-1 год у просторијама у којима станује	/	/	1-2 год	/	/	/
355	/	/	/	/	/	/	/	/	/
357	/	1-6 месеци са роком провере од 1 год.	1-6 мес	/	/	/	/	/	/
359	/	/	1-8 месеци	/	/	/	/	/	/
361	/	/	/	/	/	/	/	/	/
364	/	/	1-1 год у просторијама у којима станује	/	/	/	/	/	/
366	/	/	/	/	/	/	/	/	/
367	/	/	1-1 год. у просторијама у којима станује	/	/	/	/	/	/
368	/	/	/	/	/	/	/	/	/
388	/	/	/	/	/	/	/	/	1-1 година у просторијама у којима станује

Истраживањима спроведеним при Вишем суду у Нишу можемо утврдити велики број склопљених споразума за кривична дела за која је предвиђена краћа казна затвора. Утврђује се да су код кривичних дела код којих је прописана казна затвора склопљени споразуми су у границама законског минимума за та кривична дела. Код оних кривичних дела код којих је прописана уз казну затвора и новчана казна као што су кривична дела из чл. 344а, чл. 348, чл. 223, чл. 278, чл. 184 КЗ

учиниоци су приликом склапања споразума осуђивани на казну између 100.000,00 и 200.000,00 динара.

Мотив окривљеног за потписивање овог споразума свакако је тај што се приликом преговарања са јавним тужиоцем у неким случајевима може постићи и такав споразум који подразумева да је казна испод законског минимума, као и веома честа могућност издржавања казне затвора у кућним условима када је у питању изрицање казне до годину дана затвора.

7. Закључна разматрања

Реформе кривичног законодавства, када је у питању споразум о признању кривичног дела, донеле су многе добробити али и лоше стране. Без обзира на то што споразум о признању кривичног дела прате поједина контроверзна и опречна мишљења о предностима и манама истог, институт споразума о признању кривичног дела, иако је „производ“ правног система англосаксонских држава, постао је саставни део савременог правног система европскоконтиненталних држава.

Кад говоримо о добрим странама споразума о признању кривичног дела морамо узети у обзир чињенице као што су:

- брзо решавање предмета,
- могућност склапања споразума за сва кривична дела,
- повећања ефикасности и економичности кривичног поступка,
- смањење тошкова,
- уштеда на времену,
- заштита права окривљеног и других субјеката кривичног поступка,
- избегавање доказивања као врло често дугог и мукотрпног процеса током кривичног поступка,
- као и могућност склапања споразума у свим фазама поступка од доношења наредбе о спровођењу истраге па до завршетка главног претреса.

Када је реч о лошим странама, истиче се да споразум о признању кривичног дела није резултат суђења, дакле нема извођења доказа и утврђивање чињеница, што доводи до постојања сумње правичности и заштите интереса оштећених.

Један од фундаменталних задатака судија у кривичном процесу је адекватно утврђивање свих чињеница везаних за конкретни случај, као и правилно одмеравање казне у складу са претходно утврђеним чињеницама. Међутим, увођење споразума о признању кривичног дела довело је и до извесних промена у функционисању суда и судија.

По споразуму о признању кривичног дела у Републици Србији, окривљени добровољно признаје кривично дело и постиже договор са јавним тужиоцем о врсти, мери и распону кривичне санкције, као и о дугим одлукама. Врсте кривичних санкција по споразуму о признању кривичног дела су:

- казна затвора или новчана казна,
- казна кућног затвора,
- рад у јавном интересу,
- условна осуда.

По закључењу споразум се доставља суду, који даље има три могућности. У зависности да ли је споразум о признању кривичног дела испунио законски прописане услове, суд може прихватити, одбити или одбацити споразум о признању кривичног дела. При чему, суд нема надлежност нити могућност да мења садржај претходно закљученог споразума о признању кривичног дела.

У Сједињеним Америчким Државама, проблем одмеравања казне по споразуму о признању кривичног дела, је решен увођењем Смерница за одмеравање казне и уским казним распонима. Тужилац може окривљеном, током погодбе о споразуму, да математички израчуна казну на основу Смерница о одмеравању казне, али му не може гарантовати исту, јер је њено одмеравање и прецизирање у надлежности суда. Међутим, индиректно, државни тужилац има круцијални утицај јер може подићи оптужницу за блаже кривично дело и тиме утицати и на распон казне.

Увођење и правилна примена споразума о признању кривичног дела у Републици Србији донела је многобројне бенефите како окривљеном и тужиоцу, тако и суду, односно самој држави. Аутор рада сматра да је потребан континуирани мониторинг примене споразума о признању кривичног дела и сагледавање примедби на исти, као и континуирано праћење и сагледавање примене и измена законских прописа којим се регулише споразум о признању кривичног дела у државама у окружењу, а пре свега државама чланицама Европске Уније, а све у циљу даљег реформисања споразума, како би се отклониле све могуће и потенцијалне злоупотребе, недоречености и произвољна тумачења.

8. Литература

1. Бајовић В., *Споразум о признању кривице – упоредноправни приказ*, Београд, 2009.
2. Бајовић, В., Одмеравање казне и споразум о признању кривичног дела. *Наука, безбедност, полиција*, 20/2-2015, стр. 179-193.
3. Бејатовић, С., Споразум о признању кривице: Нови ЗКП Србије и регионална компаративна анализа, *Зборник - Савремене тенденције кривичног процесног права у Србији и регионална кривично процесна законодавства (нормативни и практични аспекти)*, 2012, стр. 207.
4. Бејатовић, С., *Кривично процесно право*, Београд, 2010.
5. Vibas, S. Plea bargaining outside the Shadow of Trial, *Harvard Law Review*, 117/2004, стр. 2465-2466.
6. Бркић, С., *Кривично процесно право II*, Нови Сад, 2016.
7. Бркић, С., *Рационализација кривичног поступка и упрошћене процесне форме*, Нови Сад, 2004.
8. Грубач, М., Милошевић, Д., *Кривично процесно право - Приручник за полагање правосудног испита*, Београд, 2020.
9. Ђурђић, В., Споразум о признању кривичног дела-форма за изрицање правде или решавање спора странака?, *Тематски зборник радова Правног факултета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици „Људска права између идеала и изазова садашњости“*, Косовска Митровица, 2016, стр.356-366.
10. Илић, И., Споразум о признању кривице у теорији, легислативи и пракси, *Зборник радова Правног факултета у Нишу*, LXIII/2012, стр. 405-407.
11. Јовашевић, Д., Значај олакшавајућих и отежавајућих околности при одмеравању казне у кривичном праву. *Зборник радова правног факултета у Нишу*, XLIII/2003, стр. 184.
12. Јовашевић, Д., *Кривично право - општи део*. Ниш, 2018.

13. Кнежевић, С., Консенсуалне форме одлучивања у преткривичном и кривичном поступку, *Правни живот*, бр. 9/2011., стр. 873-886.
14. Langer, M., From Legal Transplants to Legal Translations: The Globalization of Plea Bargaining and the Americanization Thesis in Criminal Procedure, *Harvard International Law Journal*, 45/1/2004, стр. 406-407.
15. Nathan, G., *What Are the Federal Sentencing Guidelines Chart*. 2021. Доступно на сајту: <https://www.federalcharges.com/what-are-federal-sentencing-guidelines/> Приступљено: 08.11.2021. године
16. Николић, Д., *Споразум о признању кривице*, Ниш, 2007.
17. Николић, Д., Споразуми о признавању кривичног дела као репрезентативна форма поједностављеног поступања у кривичним стварима, *Тематски зборник радова Правног факултета у Нишу „Реформа кривичног правосуђа“*, 2010, стр. 33.
18. Николић, Д. Споразум о признању кривичног дела (нагодба у Законнику о кривичном поступку), *Ревизија за криминологију и кривично право*, 1/2007, стр. 157.
19. Николић, Д., Одмеравање казне, *Билтен судске праксе*, број 24, Ниш, 2007, стр. 7.
20. Павићевић Блажић М., Споразум о признању кривичног дела - појам, правна природа и коришћење споразума о признању кривичног дела као доказа, *Crimen* (XI) 3/2020, стр. 346-365.
21. Saltzburg, S, Capra D. *American Criminal Procedure*, Thomson West Edition, 2004.
22. Standen J., Plea Bargaining in the Shadow of the Guidelines, *California Law Review*, Num. 81/1993, стр. 4-5.
23. Трешњев, А. Дилеме у примени споразума о признању кривичног дела, *Билтен Врховног касационог суда*, н°2/2011.
24. Турањањин, В. *Споразум о признању кривичног дела*. Докторска дисертација. Правни факултет Универзитета у Крагујевцу, Крагујевац, 2016.
25. Fisher, G. *Plea Bargainings Triumph – A History of Plea Bargaining in America*, Stanford University Press, Stanford, California, 2003.

26. Шкулић, М., Илић, Г., *Како је пропала реформа - Шта да се ради?*, Београд, 2012.
27. Walther, S. The Position and Structure of the Prosecutors Office in the United States, *European Journal of Crime, Criminal Law & Criminal Justice*, 8/2000, стр. 283-295.

Закони:

1. Законик о кривичном поступку Републике Србије, *Службени гласник Републике Србије*, бр. 72/2011, 101/2011, 121/2012, 32/2013, 45/2013, 55/2014, 35/2019 и 27/2021 - одлука УС.
2. Закон извршењу кривичних санкција, *Службени гласник Републике Србије*, бр. 55/2014 и 35/2019.
3. Кривични законик Републике Србије, *Службени гласник Републике Србије*, бр. 5/2005, 88/2005 - испр., 107/2005 - испр, 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013, 108/2014, 94/2016 и 35/2019.
4. Закон о посебним мерама за спречавање вршења кривичних дела против полне слободе према малолетним лицима, *Службени гласник Републике Србије*, број 32

Сажетак и кључне речи

Почевши од почетка 21. века, у Републици Србији, врши се стално реформисање правосудног система. Неки од главних циљева били су растерећење судова, повећање ефикасности судских процеса, смањење временског периода трајања судских процеса, као и финансијских трошкова. У Републици Србији је 2009. године, у кривичном процесном праву, уведен нови институт под називом споразум о признању кривице, а 2011. године у Републици Србији донет је нови Законик о кривичном поступку, чије су промене условиле и промене споразума о признању кривичног дела.

Основа споразума о признању кривичног дела је преговор, односно нагодба јавног тужиоца и окривљене стране, са намером да окривљеном коме се на терет ставља извршење одређеног кривичног дела, исто и призна. У случају да окривљени призна извршење кривичног дела, заузврат добија одређене погодности, односно ублажавање кривичне санкције (врста, мера, распона казне или друге кривичне санкције, и др.). Кривичну санкцију договарају јавни тужилац и окривљени, а врсте кривичних санкција по споразуму о признању кривичног дела су: казна затвора или новчана казна, казна кућног затвора, рад у јавном интересу, условна осуда.

Предмет рада посвећен је обради теме одмеравању казне по споразуму о признању кривичног дела. Циљ мастер рада је упознавање са карактеристикама, релативно новог института у домаћем кривичном законодавству, споразума о признању кривичног дела, пре свега са делом који се односи на одмеравање казне по споразуму о признању кривичног дела, као и сагледавање карактеристика споразума о признању кривичног дела у Сједињеним Америчким Државама. Такође, циљ је и сагледавање примене споразума о признању кривичног дела у пракси у Вишем суду у Нишу у периоду од 2015. до 2020. године, као и утврдити број усвојених, одбијених и одбачених споразума о признању кривичног дела, као и прикупљање и анализа података о кривичним делима за која се најчешће склапа споразум као и полу, те о врстама изречених казни за означени временски период.

Кључне речи: споразум, признање кривичног дела, споразум о признању кривичног дела, договор о признању кривичног дела.

Summary and key words

Sentencing under a plea agreement

Starting from the beginning of the 21st century, in the Republic of Serbia, the judicial system is being constantly reformed. Some of the main goals were to relieve the courts, increase the efficiency of court proceedings, reduce the length of court proceedings, as well as financial costs. In 2009, a new institute called the Plea Agreement was introduced in the criminal procedure law of the Republic of Serbia. In 2011, a new Code of Criminal Procedure was adopted in the Republic of Serbia, the changes of which conditioned the changes to the agreement on the recognition of a criminal offense. The basis of the agreement on the recognition of a criminal offense is a negotiation, ie a settlement between the public prosecutor and the defendant, with the intention of admitting the same to the defendant who is charged with committing a certain criminal offense. In the event that the defendant admits to committing a criminal offense, in return he receives certain benefits, ie mitigation of the criminal sanction (type, measure, range of punishment or other criminal sanction, etc.). The criminal sanction is agreed upon by the public prosecutor and the defendant, and the types of criminal sanctions under the plea agreement are: imprisonment or a fine, house arrest, work in the public interest, suspended sentence.

The subject of the paper is dedicated to the treatment of the topic of sentencing under a plea agreement. The aim of the master's thesis is to get acquainted with the characteristics of a relatively new institute in domestic criminal law, the plea agreement, primarily with the part related to sentencing under the plea agreement, as well as the characteristics of the plea agreement in the United States. American States. Also, the goal is to review the implementation of plea agreements in practice in the High Court in Nis in the period from 2015 to 2020, as well as to determine the number of adopted, rejected and rejected plea agreements, as well as collection and analysis data on criminal offenses for which an agreement is most often concluded, as well as gender, and on the types of sentences imposed for a specified period of time.

Key words: agreement, confession of a criminal offense, agreement on confession of a criminal offense, agreement on confession of a criminal offense.

Биографија

Миљана Барјактаровић рођена је 13. септембра 1994. године у Нишу. Завршила је основну школу „Мирослав Антић“ у Нишу, а потом и Прву нишку гимназију „Стеван Сремац“, друштвено-језички смер са одличним успехом. Одмах по завршетку средње школе, школске 2013/2014 године, уписала је Правни факултет Универзитета у Нишу, и на истом дипломирала 19. априла 2019. године са просечном оценом 8,67. Исте године уписала је и мастер студије на Правном факултету Универзитета у Нишу на општем смеру - ужа кривичноправна научна област и положила све испите са просеком 9,83. Говори енглески и немачки језик. У току основних студија, ангажовала се на ваннаставним активностима, те 2016-те године учествовала на Правној клиници и Дебати „Деци старијој од 16 треба признати право гласа“, симулацији суђења из Кривичног процесног права и представљала факултет на отвореним вратима у Вишем суду у Нишу. Учествовала на пројекту „Мобилна правна клиника“, као и на пројекту „Практични правници“ са којих поседује сертификате и препоруке декана факултета.

Кандидат је обављала приправнички стаж у Вишем суду у Нишу у трајању од 2 године, од јуна 2019. године до јуна 2021. године са циљем стицања практичних знања и оспособљавања за полагање правосудног испита. У организацији Moot Court дебатног и беседничког клуба Iustitia Ниш, а уз подршку амбасаде САД у Београду, 16-18.10.2020. године на Правном факултету Универзитета у Нишу је одржано Национално такмичење у симулацији кривичног поступка на коме је са екипом састављеном од приправника Основног и Вишег суда у Нишу освојила треће место.

**ИЗЈАВА О ИСТОВЕТНОСТИ
ШТАМПАНОГ И ЕЛЕКТРОНСКОГ ОБЛИКА МАСТЕР РАДА**

Име и презиме аутора мастер рада: Миљана Барјактаровић

Наслов мастер рада: Одмеравање казне по споразуму о признању кривичног дела

Ментор: Проф. др Душица Миладиновић Стефановић

Изјављујем да је електронски облик мастер рада у pdf формату истоветан штампаном облику, који сам предао/ла Правном факултету Универзитета у Нишу.

У Нишу, 29.11.2021. године.

Потпис аутора:

ИЗЈАВА О АУТОРСТВУ И ОДОБРАВАЊУ ОБЈАВЉИВАЊА МАСТЕР РАДА

Изјављујем да је мастер рад, под насловом: пријављен и одбрањен на Правном факултету Универзитета у Нишу:

- резултат сопственог истраживачког рада;
- да овај мастер рад у целини, нити у деловима, нисам пријављивао/ла на другим факултетима, нити универзитетима;
- да нисам повредио/ла ауторска права, нити злоупотребио/ла интелектуалну својину других лица.

Дозвољавам да се овај мастер рад чува у библиотеци и објави на сајту Правног факултета Универзитета у Нишу, са подацима о датуму одбране и комисији пред којом је рад брање.

Аутор мастер рада: Миљана Барјактаровић

У Нишу, 29.11.2021. године

Потпис аутора
